

Nr 147

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring i lagen (1949:164) med vissa bestämmelser om rättegången i tryckfrihetsmål; given Stockholms slott den 2 oktober 1970.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över justitieärenden och lagrådets protokoll, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag om ändring i lagen (1949:164) med vissa bestämmelser om rättegången i tryckfrihetsmål.

GUSTAF ADOLF

Lennart Geijer

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ändring i forumreglerna i tryckfrihetsmål. Förslaget är en följd av den år 1969 beslutade omorganisationen av de allmänna underrätterna och en av vårriksdagen som vilande antagen ändring i tryckfrihetsförordningen.

Förslag

till

Lag**om ändring i lagen (1949:164) med vissa bestämmelser om rättegången i tryckfrihetsmål**

Härigenom förordnas, att 1 § lagen (1949: 164) med vissa bestämmelser om rättegången i tryckfrihetsmål skall ha nedan angivna lydelse.

1 §.¹*(Nuvarande lydelse)*

Laga domstol i tryckfrihetsmål är för skrift, som är tryckt i Stockholms stad eller län, Stockholms rådhusrätt och för annan skrift den rådhusrätt som är behörig att upptaga tryckfrihetsmål för det län där tryckningsorten är belägen; finnas i länet flera rådhusrätter med sådan behörighet, skall målet, om skriften tryckts i stad där behörig rådhusrätt finnes, upptagas av den rådhusrätten och i annat fall av den av de behöriga rådhusrätterna som är närmast tryckningsorten. Finnes för periodisk skrift särskild utgivningsort, skall i fråga om rättens behörighet även den orten anses som tryckningsort.

Är skriften ————— sitt hemvist.

Är vid ————— skriften anträffas.

(Föreslagen lydelse)

Laga domstol i tryckfrihetsmål är tingsrätt, som är behörig att upptaga tryckfrihetsmål i det län där tryckningsorten är belägen; finnas i länet flera tingsrätter med sådan behörighet, skall målet, om skriften tryckts inom domkretsen för behörig tingsrätt, upptagas av den tingsrätten och i annat fall av den av de behöriga tingsrätterna, som är närmast tryckningsorten. Finnes för periodisk skrift särskild utgivningsort, skall i fråga om rättens behörighet även den orten anses som tryckningsort.

Denna lag träder i kraft när det förslag till ändring i tryckfrihetsförordningen, som riksdagen antagit som vilande med anledning av Kungl. Maj:ts

¹ Senaste lydelse 1953: 137.

proposition nr 15 till 1970 års riksdag, slutligt antagits och erhållit kraft av grundlag.

Mål, som på grund av äldre bestämmelser vid ikraftträdandet är anhängigt vid annan underrätt än som följer av de nya bestämmelserna, skall slutbehandlas vid den underrätten.

*Utdrag av protokollet över justitieärenden, hållet inför Hans
Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i stats-
rådet på Stockholms slott den 11 september 1970.*

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON,
LANGE, HOLMQVIST, ASPLING, SVEN-ERIC NILSSON, ODHNOFF, WICKMAN,
LIDBOM, CARLSSON.

Tf. chefen för justitiedepartementet, statsrådet Lidbom, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *ändring i forumreglerna i tryckfrihetsmål* och anför.

Enligt lagen (1969:244) om ändring i rättegångsbalken ersätts nuvarande häradsrätter och rådhusrätter fr. o. m. den 1 januari 1971 av tingsrätter. Med anledning härav har i prop. 1970:15 föreslagits vissa ändringar i tryckfrihetsförordningens bestämmelser om rättegången i tryckfrihetsmål (12 kap.). Förslaget har den 18 februari 1970 antagits som vilande av riksdagen (KU 6 prot. I:7 och II:7).

De föreslagna ändringarna berör huvudsakligen reglerna om behörig domstol i tryckfrihetsmål. Enligt nuvarande regler upptas tryckfrihetsmål alltid av rådhusrätt. Normalt finns bara en behörig rådhusrätt för varje län. I regel är detta rådhusrätten i den stad där länsstyrelsen har sitt säte. Kungl. Maj:t har emellertid möjlighet att förordna att även annan rådhusrätt inom länet skall få uppta tryckfrihetsmål. Finns inte någon rådhusrätt inom länet skall Kungl. Maj:t utse rådhusrätt utom länet att uppta tryckfrihetsmål för länet. Enligt förslaget skall tryckfrihetsmål upptas av tingsrätt inom vars domkrets länsstyrelse har sitt säte. Kungl. Maj:t skall dock ha möjlighet att förordna att även annan tingsrätt inom länet skall vara behörig att uppta tryckfrihetsmål.

Tryckfrihetsförordningens bestämmelser om behörig domstol i tryckfrihetsmål kompletteras av forumregler i 1 § lagen (1949:164) med vissa bestämmelser om rättegången i tryckfrihetsmål. Paragrafen innehåller regler om kompetensfördelningen mellan de rådhusrätter som är behöriga att uppta tryckfrihetsmål. Ändringarna i tryckfrihetsförordningen föranleder ändringar i dessa regler. Ändringarna i lagen bör träda i kraft när förslaget till ändring i tryckfrihetsförordningen slutligt antagits och erhållit kraft av grundlag.

I enlighet med det anförda har inom justitiedepartementet upprättats förslag till *lag om ändring i lagen (1949:164) med vissa bestämmelser om rättegången i tryckfrihetsmål*. Förslaget torde få fogas till statsrådsprotokollet som *bilaga*¹.

Jag hemställer att lagrådets yttrande över lagförslaget inhämtas enligt 87 § regeringsformen genom utdrag av protokollet.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Kungl. Höghet Regenten.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten

---

¹ Bilagan har uteslutits här. Förslaget i bilagan är likalydande med det förslag som är fogat vid propositionen.

*Utdrag av protokoll, hållet i lagrådet den 21 september 1970.***Närvarande:**

f. d. justitierådet REGNER,
regeringsrådet MARTENIUS,
justitierådet BERNHARD,
justitierådet HESSER.

Enligt lagrådet den 18 september 1970 tillhandakommet utdrag av protokoll över justitieärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet den 11 september 1970 hade Kungl. Maj:t förordnat, att enligt 87 § regeringsformen lagrådets utlåtande skulle inhämtas över upprättat förslag till *lag om ändring i lagen med vissa bestämmelser om rättegången i tryckfrihetsmål*.

Förslaget, som finns bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av assessorn Bengt Törnell.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Ur protokollet:

Ingrid Hellström

Utdrag av protokollet över justitieärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 2 oktober 1970.

Närvarande:

Statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden LANGE, HOLMQVIST, ASPLING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Geijer, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter lagrådets utlåtande över förslag till *lag om ändring i lagen (1949:164) med vissa bestämmelser om rättegången i tryckfrihetsmål*.

Föredraganden upplyser, att lagrådet lämnat förslaget utan erinran, och hemställer, att Kungl. Maj:t genom proposition föreslår riksdagen att antaga lagförslaget.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten